

**VARBERGS
KOMMUN**

Riktlinje Senior alert kvalitetsregister

Förebyggande arbete för att förhindra vårdskador i områdena
ohälsa i munnen, undernäring, fall och trycksår

Dokumenttyp: Riktlinje	Sida 1 av 10
Giltigt f.r.o.m: 2020-05-28, rev. 2023-10-18	Version/D.nr:
Befattning: Utvecklingsledare Medicinskt ansvarig sjuksköterska	Upprättad av: Helena Bergström Sophia Lehnberg

Bakgrund

Senior alert är ett nationellt kvalitetsregister som frambringar ett förebyggande arbetssätt som ökar möjligheten till bästa möjliga vård och omsorg oavsett vem som tillhandahåller den. Den förebyggande arbetsmetoden innebär systematik, struktur samt synliggörande av resultat.

Verksamheten ska systematiskt arbeta och bedöma om det finns risker att vårdskada inom områdena ohälsa i munnen, undernäring, fall, trycksår kan drabba den enskilde personen. Att inventera, bedöma, planera, genomföra och följa upp åtgärder är en ständigt pågående process som är en viktig del i det förebyggande arbetet. Med ett förebyggande arbete kan eventuella risker identifieras, i ett tidigt skede, innan en negativ händelse eller skada inträffar.

Riskbedömningarna ska utföras vid inskrivning i kommunal hälso- och sjukvård samt vid förändrat allmäntillstånd. Riskbedömningarna ska registreras i kvalitetsregistret av Senior Alert ombud samt dokumenteras i HSL-journal av legitimerad personal, ny riskbedömning ska göras minst 1–2 gånger/år. Vid påvisad risk ska åtgärder planeras i teamet och information föras ut till samtlig ansvarig personal.

Målgrupp

Alla personer som är 65 år eller äldre och omfattas av det kommunala hälso- och sjukvårdsansvaret inom ordinärt och särskilt boende, ska inkluderas i arbetssättet Senior alert.

Även personer som är under 65 år, och omfattas av det kommunala hälso- och sjukvårdsansvaret inom funktionshinderområdet, kan inkluderas i arbetssättet Senior alert.

Syfte

Att förhindra uppkomsten av vårdskador inom riskområdena ohälsa i munnen, undernäring, fall, trycksår hos personer som har en insats av kommunal hälso- och sjukvård och att utveckla det vårdpreventiva arbetssättet.

Mål

- Att öka antalet unika personer som riskbedöms och registreras i Senior alert och att risker upptäcks i tidigt skede, åtgärder utförs och följs upp. Detta genererar en minskning av antalet vårdskador inom områdena fall, trycksår, undernäring och ohälsa i munnen.
- Att personer som får insatser av hälso- och sjukvård får en god förebyggande vård som ger förutsättningar till upplevd trygghet och patientsäkerhet
- Kompetensen utvecklas, hos all omvårdnadspersonal och legitimerad personal
- Fokusgrupp Säker vård är drivande i utvecklingsarbetet

Dokumenttyp: Riktlinje	Sida 2 av 7
Giltigt f.r.o.m: 2020-08-25, rev. 2023-10-18	Version/D.nr:
Befattning: Utvecklingsledare Medicinskt ansvarig sjuksköterska	Upprättad av: Helena Bergström Sophia Lehnberg

Kvalitetsindikatorer

Framgångsfaktorer förebyggande arbetsätt

Avgörande faktorer för att identifiera, förebygga och åtgärda risker för ohälsa i munnen, undernäring, fall, trycksår och är att:

- Målen för det förebyggande arbetet är förankrade och viktiga på alla nivåer
- All personal har kunskap om hur risker inom områdena uppstår, hänger ihop och hur de kan förebyggas och åtgärdas
- Den enskilde individens värderingar, rätt till självbestämmande och behov av delaktighet beaktas i all vård och omsorg
- Ett gott samarbete i teamet som skapar relationer, goda förtroenden och en fungerande kommunikation
- Det finns rutiner för riskbedömning, dokumentation, informationsöverföring och välbeskrivna arbetsätt för planering, utförande och uppföljning av åtgärder. Kända av alla!
- Tydliga uppdrag, alla vet vilket ansvar de har, att vara säkra i sin roll gör också vårdtagaren trygg
- Multiprofessionella team-möten för att få en helhet kring kunden, prioriterat bland alla berörda professioner
- All personal ges förutsättningar tidsmässigt att utföra sitt uppdrag
- Resultat efterfrågas från ledningen och det finns en tydlig koppling mellan registrering och utvecklingsarbete i den egna verksamheten

Bedömningsinstrument

De olika riskbedömningarna inom områdena munhälsa, nutrition, fall och tryck görs med evidensbaserade mättnings- och bedömningsinstrument och tillsammans med evidensbaserade åtgärder skapas en gemensam struktur för alla vårdgivare.

För ovan nämnda områden ska följande riskbedömningsinstrument användas:

- **Revised Oral Assessment Guide (ROAG)** bedömningsinstrument som visar risk för ohälsa i munnen

Dokumenttyp: Riktlinje	Sida 3 av 7
Giltigt f.r.o.m: 2020-08-25, rev. 2023-10-18	Version/D.nr:
Befattning: Utvecklingsledare Medicinskt ansvarig sjuksköterska	Upprättad av: Helena Bergström Sophia Lehnberg

- **Mini Nutritional Assessment (MNA)** bedömningsinstrument som visar risk för felnäring/undernäring
- **Downton Fall Risk Index (DFRI)** bedömningsinstrument som visar risk för fall
- **Modifierad Nortonskala**, bedömningsinstrument som visar risk för att utveckla trycksår

Roller och ansvarsområden

Senior alert-ombudets roll

- Ansvarar för att se till att riskbedömning och uppföljning görs i tid och registreras i registret
- Uppdatera riskbedömningarna kontinuerligt, minst en gång per år
- Samla information och göra riskbedömningarna i samverkan med kontaktman och legitimerad personal
- PAS får kännedom om riskbedömningen innan team-mötet
- Meddela övriga team-medlemmar vilka brukare som ska tas upp i kommande preventiva team-möte, detta ska meddelas minst en vecka innan träff
- Aktivt medverka i preventiva team-möten
- Göra risker och åtgärder kända för övriga i personalgruppen, i samarbete med kontaktman
- Introducera ny personal på enheten i Senior alert-arbetet tillsammans med enhetschef
- Hålla listan över vårdtagare i registret aktuell genom att avsluta personer som inte längre finns på enheten samt lägga till nya i samband med inflyttning
- Återkoppla resultat till arbetsgruppen och medverka till förbättringsarbete i samråd med enhetschef

Kontaktmannens roll

- Arbeta aktivt för att planera och genomföra vårdåtgärder samt för att beslutade vårdåtgärder blir kända i arbetsgruppen
- Informera vårdtagare och eventuellt anhöriga om registret enligt "Rutin för information om registrering i kvalitetsregistren Senior alert & BPSD-registret" se länk sid 6
- Samla information och göra riskbedömningarna i samverkan med Senior alert ombud och legitimerad personal
- Informera vårdtagare och eventuellt anhöriga om risker som identifierats och åtgärder som planerats
- Dokumentera i SoL-journalen att en riskbedömning gjorts, samt vilka åtgärder som satts in. När en fungerande omvårdnadsåtgärd utformats ska genomförandeplanen uppdateras med denna information

Dokumenttyp: Riktlinje	Sida 4 av 7
Giltigt f.r.o.m: 2020-08-25, rev. 2023-10-18	Version/D.nr:
Befattning: Utvecklingsledare Medicinskt ansvarig sjuksköterska	Upprättad av: Helena Bergström Sophia Lehnberg

Omvårdnadspersonals roll

- Arbeta förebyggande, aktivt ta del av information, utföra och följa planerade åtgärder samt instruktioner och delegerade HSL-åtgärder från legitimerad personal
- Kontakta ansvarig legitimerad personal vid förändringar som påverkar HSL-åtgärden

Legitimerad personals roll

- Samverka med Senior alert-ombud och kontaktman vid riskbedömningar, samt handleda i det preventiva arbetet utifrån sin profession
- Sjuksköterska ansvarar för att vid behov skicka bevakning till arbetsterapeut och/eller fysioterapeut. PAS inom entreprenad ansvarar för att riskbedömning vid behov görs känd för arbetsterapeut och/eller fysioterapeut
- Ha kännedom om personen och aktuella insatser för personen inför preventiva team-möten och aktivt delta i diskussion kring risker, bakomliggande orsaker, åtgärder och uppföljning
- Dokumentera riskbedömningen i HSL-journalen (gäller sjuksköterskor) samt HSL-åtgärder som beslutats och vidtagits
- Utföra de åtgärder som ligger inom professionen och handleda omvårdnadspersonal i instruerade och delegerade åtgärder, samt följa upp åtgärderna och dokumentera i HSL-journalen

Enhetschef utförarverksamhet ansvarar för att:

- Vara delaktig i arbetssättet kopplat till Senior alert samt stödja och uppmuntra medarbetarna
- Medarbetarna har kunskap och kompetens att ge en god och förebyggande omvårdnad och vård
- Lägga Senior alert-ombud på enheten i registret samt att se till att listan på användare för enheten är aktuell
- Skapa förutsättningar för arbetet med Senior alert, exempelvis genom att avsätta tid, genomföra kontinuerliga möten samt säkerställa tillgången till IT utrustning
- Kalla till preventiva team-möten minst 1 gång/månad, leda mötet, ha kännedom om personen och aktivt delta i diskussion kring risker, bakomliggande orsaker, åtgärder och uppföljning samt säkerställa att vård- och omvårdnadsåtgärderna utförs
- Det finns utbildade Senior alertombud på enheten och att nyanställda, vikarier och nattpersonal får en introduktion av Senior alert som arbetssätt
- Identifiera utbildnings- och utvecklingsbehov på enheten och lyfta till regionkoordinatören
- Tillsammans med Senior alertombud ta del av resultat att använda för måluppfyllelse, utvärdering och förbättringsarbete

Dokumenttyp: Riktlinje	Sida 5 av 7
Giltigt f.r.o.m: 2020-08-25, rev. 2023-10-18	Version/D.nr:
Befattning: Utvecklingsledare Medicinskt ansvarig sjuksköterska	Upprättad av: Helena Bergström Sophia Lehnberg

Enhetschef Hälso- och sjukvårdsenheten ansvarar för att:

- Tillgodose sjuksköterskors, arbetsterapeuters och fysioterapeuters behov av kunskap och kompetens för att arbeta vårdpreventivt inom riskområdena munhälsa, nutrition, fall, tryck.
- Följa upp statistik utifrån gjorda registreringar i Senior alert registret
- Återkoppla resultat till medarbetare och verka för aktuella förbättringsarbeten

Utvecklingsledare Preventiva enheten ansvarar för att:

- I samverkan med funktionerna i Preventiva enheten arrangera Senior-aletombudens nätverksträffar tydliggöra resultat och vara ett stöd i förbättringsarbetet
- Utbildningar i arbetssättet Senior alert
- Vara ett stöd till enhetschefer kring att se statistik/resultat
- Uppdatera riktlinjen Senior alert kvalitetsregister
- Ge stöd och samverka med verksamheterna i deras arbete för att utveckla förebyggande arbetssätt som ökar upplevd trygghet och patientsäkerhet
- Lyfta fram identifierade utvecklingsbehov till MAS/processägare i samband med patientsäkerhetsberättelse och till Verksamhetsrådet för kvalitetsregister

Utbildning

- Preventiva enheten anordnar utbildning i det förebyggande arbetssättet med Senior alert. Kvalitetsregister Senior alert har även webbutbildningar som hittas på hemsidan. Webbutbildning [Senior alerts grundutbildning - Senior alert](#)

Användbara länkar

- Senior alert kvalitetsregister [Senior alert - Senior alert](#)
- Minska risken för fallolyckor, Socialstyrelsen [Webbutbildning - Ett fall för teamet - trailer on Vimeo](#)
- Basal och preventiv omvårdnad, Vårdhandboken [Basal och preventiv omvårdnad - Vårdhandboken \(vardhandboken.se\)](#)
- Översikt trycksår, Vårdhandboken <https://www.vardhandboken.se/vard-och-behandling/hud-och-sar/trycksar/oversikt/>

Dokumenttyp: Riktlinje	Sida 6 av 7
Giltigt f.r.o.m: 2020-08-25, rev. 2023-10-18	Version/D.nr:
Befattning: Utvecklingsledare Medicinskt ansvarig sjuksköterska	Upprättad av: Helena Bergström Sophia Lehnberg

- Socialstyrelsen, Nationella kvalitetsregister
[Nationella och regionala kvalitetsregister. För hälso- och sjukvården och socialtjänsten. - Socialstyrelsen](#)

Lagar och dokument som styr arbetet med kvalitetsregister Senior alert

- Hälso- och sjukvårdslagen (HSL), Socialtjänstlagen (SoL), Patientsäkerhetslagen (PSL), GDPR (General Data Protection Regulation), Offentlighets- och Sekretesslagen
- Anna & Lars hälsa - för en god och förebyggande vård i Halland [Anna-och-Lars-hälsa_160530.pdf](#)
- Rutin för information om registrering i kvalitetsregistren Senior alert & BPSD-registret, Varbergs kommun [Samtyckesrutin för kvalitetsregister.pdf \(varberg.se\)](#)
- Socialnämndens mål Varberg 2024–2027 [Socialnämndens förslag till mål och resultatindikatorer \(varberg.se\)](#)
- Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete, Socialstyrelsen [Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete \(socialstyrelsen.se\)](#)

Dokumenttyp: Riktlinje	Sida 7 av 7
Giltigt f.r.o.m: 2020-08-25, rev. 2023-10-18	Version/D.nr:
Befattning: Utvecklingsledare Medicinskt ansvarig sjuksköterska	Upprättad av: Helena Bergström Sophia Lehnberg